

A Fővárosi Ítéltábla a Dávid, Stanka, Szikla Ügyvédi Iroda (...) által képviselt (....) felperesnek a Dezső és Társai Ügyvédi Iroda (...) és dr. Zaiczek Károly ügyvéd (...) által képviselt ... alperes ellen általános szerződési feltételek érvényességének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. február 24-én kelt 19.G.40.282/2015/7. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán – nyilvános fellebbezési tárgyaláson – meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 (kettőszázezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint a felperes, mint lízingcég, illetve jogelődei 2004. május 1-től a 2014. évi XXXVIII. törvény hatályba lépése napjáig a forint alapú hitel- vagy kölcsönszerződésekben, pénzügyi lízingszerződésekben, valamint a deviza hitel- vagy kölcsönszerződésekben, pénzügyi lízingszerződésekben az egyoldalú szerződésmódosítás jogát is tartalmazó Általános Szerződési Feltételeket (a továbbiakban: ÁSzF) és egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételeket alkalmaztak egyes termékek esetén, egyes időszakokban.

A 2005. december 14-től 2006. január 19-ig hatályos ... Általános Szerződési Feltételek Zárt végű pénzügyi lízing gépjárművek 23. pontja szerint: „Amennyiben a Lízingbeadó által a Gépjármű tulajdonjogának megszerzéséért ténylegesen kifizetett nettó vételár bármilyen okból meghaladja a Gépjárműre kötött adásvételi szerződésben (a továbbiakban: Adásvételi Szerződés) rögzített nettó vételárat, a Lízingbeadó – megítélése szerint – a vételár-különbözet alapulvételével egyoldalúan módosíthatja a lízingdíjat, vagy a Lízingbevevőt felszólíthatja a különbözet egy összegben történő megfizetésére, amelynek teljesítésére a Lízingbevevő a felszólításban foglaltaknak megfelelően köteles.”

A 24. pont szerint: „A Fizetési Ütemezésben a Lízingszerződés devizanemében meghatározott lízingdíjak – a 23. pontban foglaltakon túlmenően – kizárólag a jelen pontban írtak szerint változhatnak:

a) Lízingbeadó jogosult a 15. pont szerinti irányadó kamatláb változásának függvényében módosítani a hátralévő lízingdíjak kamattartalmát az alábbiak szerint: A Lízingbeadó a Lízingszerződésben meghatározott időközönként („felülvizsgálati periódus”) vizsgálja felül az irányadó kamatláb mértékét. Amennyiben a felülvizsgálatkori érték a Lízingszerződés hatályba lépésének napjára jegyzett értéktől a Lízingszerződésben rögzített küszöbértéket meghaladó mértékben eltér, akkor a Lízingbeadó a tényleges, teljes változásnak megfelelően módosíthatja a hátralévő lízingdíjakat. Amennyiben a Lízingbeadó a Lízingszerződés hatálybalépését követő bármelyik felülvizsgálati időpontban már érvényesítette a jelen pont szerinti kamattartalmi módosítási jogát,

16.Gf.40.128/2015/5.

úgy az azt követő felülvizsgálatok alkalmával a következőképpen jár el: ha az aktuális felülvizsgálatkori érték a legutolsó tényleges kamatmódosítás napjára jegyzett értéktől a Lízingszerződésben rögzített küszöbértéket meghaladó mértékben eltér, akkor a Lízingbeadó a tényleges, teljes változásnak megfelelően módosíthatja a hátralévő lízingdíjak kamattartalmát.”

Az 53. pont szerint: A Lízingbevevő a futamidő során kérheti a Fizetési Ütemezés szerint fennálló tartozásainak teljes vagy részleges előtörlesztését. A Lízingbevevő előtörlesztési jogával kizárólag a Fizetési Ütemezésben meghatározott esedékességi időpontokban élhet. A Lízingbevevő az előtörlesztés iránti írásbeli kérelmét (a továbbiakban: Kérelem) az esedékesség időpontja előtt legalább 30 nappal köteles benyújtani. A Kérelem benyújtásának előfeltétele, hogy a Lízingbevevő a Lízingszerződésből eredő valamennyi lejárt fizetési kötelezettségének – beleértve a késedelmi kamat fizetési, változó kamatozás esetén a kamatkülönbözet fizetési kötelezettségét is – maradéktalanul eleget tett.”

Az ÁSZF 23., 24. és 53. pontja azonos volt a 2006. január 20-tól 2006. február 5-ig, a 2006. február 6-tól 2006. február 28-ig, a 2006. március 1-től 2006. szeptember 30-ig, a 2006. október 1-től 2007. január 14-ig, a 2007. január 15-től 2007. július 24-ig, a 2007. július 25-től 2008. november 30-ig terjedő időszakban. A 2008. december 1-jén hatályos szöveg annyiban tért el ettől, hogy az 53. pont „előtörlesztés, szerződés lezárás” szöveggel kezdődött. Az ugyanerre az időpontra hatályos következő ÁSZF már ezt a külön szövegrészt nem tartalmazza.

A 2005. szeptember 15 – 2006. május 14-ig hatályos Általános Szerződési Feltételek személy-és kishaszon-gépjárművek fedezete mellett nyújtott kölcsön 19. pontja szerint „A Fizetési Ütemezésben a Kölcsönszerződés devizanemében meghatározott törlesztő-részletek kizárólag a jelen pontban írtak szerint változhatnak:

a) A Hitelező jogosult a 13. pont szerinti referencia-kamatláb változásának függvényében módosítani a hátralévő törlesztő-részletek összegét az alábbiak szerint: A Hitelező a Kölcsönszerződésben meghatározott időközönként („felülvizsgálati periódus”) vizsgálja felül a referencia-kamatláb mértékét. Amennyiben a felülvizsgálatkori érték a Kölcsönszerződés hatálybalépésének napjára jegyzett értéktől a Kölcsönszerződésben rögzített küszöbértéket meghaladó mértékben eltér, akkor a Hitelező a tényleges, teljes változásnak megfelelően módosíthatja a hátralévő törlesztő-részleteket. Amennyiben a Hitelező a Kölcsönszerződés hatálybalépését követő bármelyik felülvizsgálati időpontban már érvényesítette a jelen pont szerinti kamatmódosítási jogát, úgy az azt követő felülvizsgálatok alkalmával a következőképpen jár el: ha az aktuális felülvizsgálatkori érték a legutolsó tényleges kamatmódosítás napjára jegyzett értéktől a Kölcsönszerződésben rögzített küszöbértéket meghaladó mértékben eltér, akkor a Hitelező a tényleges, teljes változásnak megfelelően módosíthatja a hátralévő törlesztő-részletek összegét.”

50. Az Adós a futamidő során kérheti a Fizetési Ütemezés szerint fennálló tartozásainak teljes vagy részleges előtörlesztését. Az Adós előtörlesztési jogával kizárólag a Fizetési Ütemezésben meghatározott esedékességi időpontokban élhet. Az Adós az előtörlesztés iránti írásbeli kérelmét (a továbbiakban: Kérelem) az esedékesség időpontja előtt legalább 30 nappal köteles benyújtani. A Kérelem benyújtásának előfeltétele, hogy az Adós a Kölcsönszerződésből eredő valamennyi lejárt fizetési kötelezettségének - beleértve a késedelmi kamat-fizetési kötelezettségét is - maradéktalanul eleget tett.”

Az ÁSZF szövege azonos volt a 2006. május 15-től 2007. július 31-ig terjedő időszakban.

A 2007. augusztus 1-től 2009. április 30-ig terjedő időszakban a 19. pont a következő szövegezést kapta: „A Fizetési Ütemezésben a Kölcsönszerződés devizanemében meghatározott törlesztő-részletek - Fix részletes konstrukció (jelen ÁSZF 19. d) pont) esetén a Kölcsönszerződés utolsó törlesztő részlete és hátralévő futamideje - a jelen pontban, valamint a jelen ÁSZF 38., 43. és 51. pontjában írtak szerint változhatnak, melyekről a Hitelező írásban tájékoztatja az Adóst:

16.Gf.40.128/2015/5.

A továbbiakban az a) pont változatlan és az 52. pont az előtörlesztés szöveggel kiegészülve tartalmazza, hogy „Az Adós a futamidő során kérheti a Fizetési Ütemezés szerint fennálló tartozásainak teljes vagy részleges előtörlesztését. Az Adós az előtörlesztés iránti írásbeli kérelmét (a továbbiakban: Kérelem) az esedékesség időpontja előtt legalább 30 nappal köteles benyújtani. A Kérelem benyújtásának előfeltétele, hogy az Adós a Kölcsönszerződésből eredő valamennyi lejárt fizetési kötelezettségének - beleértve a késedelmi kamat-fizetési kötelezettségét is maradéktalanul eleget tett.”

A 2009. május 1-től 2010. február 28-ig hatályos szöveg 52. pontja kiegészült a következőkkel: „A Hitelező a Kérelem kézhezvételét követően értesítő levélben (a továbbiakban: Értesítés) tájékoztatja az Adóst a következő esedékességkor megfizetendő összegről. Ezt követően az Adós köteles egy összegben legkésőbb az Értesítésben megjelölt időpontig megfizetni az Értesítésben meghatározott törlesztő- részlet (tőke- és kamat-) összegét, valamint - kezelési költségként - az előtörlesztett tőkeösszegnek a Hitelező 85. pont szerinti Hirdetményében (vagy a kezelési költségek és díjak mértékére vonatkozó külön megállapodásban) meghatározott százalékát.

Amennyiben az Adós a futamidő során valamennyi törlesztő részletet legkésőbb az esedékességi időpontokban megfizette, úgy a Hitelező jogosult a kezelési költség csökkentése révén kedvezményt biztosítani az Adós számára. Amennyiben az Adós az Értesítés szerinti kötelezettségeit az esedékességi időpontig nem teljesíti, a Hitelező általi felszólítás eredménytelensége esetén a Hitelező jogosult a Kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondani.”

A 2010. március 1-től 2010. augusztus 7-ig hatályos szöveg a) pontja kiegészült azzal: „Nem minősül az Adós számára kedvezőtlen módosításnak az, ha referencia kamatlábhoz kötött kamat esetén a kamat mértéke a referencia kamat változása következtében módosul. Referencia kamatláb: bármilyen alkalmazandó kamat számításának alapjául szolgáló, a nyilvánosság számára hozzáférhető mindenkori kamatláb, amelynek mértékére a Hitelezőnek nincs ráhatása.”

Ezekkel a kiegészítésekkel volt megszővegezve a 2010. augusztus 9-től 2010. december 31-ig hatályos ÁSzF is.

A 2004. szeptember 3-tól – 2005. április 10-ig hatályos Általános Szerződési Feltételek Zárt végű pénzügyi lízing hajók 21. pont szerint: „Amennyiben a Lízingbeadó által a Gépjármű tulajdonjogának megszerzéséért ténylegesen kifizetett bruttó vételár bármilyen okból meghaladja a Gépjárműre kötött adásvételi szerződésben (a továbbiakban: Adásvételi Szerződés) rögzített bruttó vételárat, a Lízingbeadó - megítélése szerint - a vételár-különbözet alapul vételével egyoldalúan módosíthatja a lízingdíjat, vagy a Lízingbevevőt felszólíthatja a különbözet egy összegben történő megfizetésére, amelynek teljesítésére a Lízingbevevő a felszólításban foglaltaknak megfelelően köteles.

22. „A Fizetési Ütemezésben a Lízingszerződés devizanemében meghatározott lízingdíjak - a 21. pontban foglaltakon túlmenően - a jelen pontban írtak szerint módosulhatnak: a) A Lízingbeadó jogosult a 14. pont szerinti referencia-kamatláb változásának függvényében módosítani a hátralevő lízingdíjak összegét az alábbiak szerint: A Lízingbeadó a Lízingszerződésben meghatározott időközönként („felülvizsgálati periódus”) vizsgálja felül a referencia-kamatláb mértékét. Amennyiben a felülvizsgálatkor érték a Lízingszerződés hatálybalépésének napjára jegyzett értéktől a Lízingszerződésben rögzített küszöbértéket meghaladó mértékben eltér, akkor a Lízingbeadó a tényleges, teljes változásnak megfelelően módosíthatja a hátralevő lízingdíjakat. Amennyiben a Lízingbeadó a Lízingszerződés hatálybalépését követő bármelyik felülvizsgálati időpontban már érvényesítette a jelen pont szerinti kamatmódosítási jogát, úgy az azt követő felülvizsgálatok alkalmával a következőképpen jár el: ha az aktuális felülvizsgálatkor érték a legutolsó tényleges kamatmódosítás napjára jegyzett értéktől a Lízingszerződésben rögzített

16.Gf.40.128/2015/5.

küszöbértéket meghaladó mértékben eltér, akkor a Lízingbeadó a tényleges, teljes változásnak megfelelően módosíthatja a hátralevő lízingdíjak összegét.

52. Előtörlesztés

A Lízingbevevő a futamidő során kérheti a Fizetési Ütemezés szerint fennálló tartozásainak teljes vagy részleges előtörlesztését. A Lízingbevevő előtörlesztési jogával kizárólag a Fizetési Ütemezésben meghatározott esedékességi időpontokban élhet. A Lízingbevevő az előtörlesztés iránti írásbeli kérelmét (a továbbiakban: Kérelem) az esedékesség időpontja előtt legalább 30 nappal köteles benyújtani. A Kérelem benyújtásának előfeltétele, hogy a Lízingbevevő a Lízingszerződésből eredő valamennyi lejárt fizetési kötelezettségének - beleértve a késedelmi kamat fizetési kötelezettségét is - maradéktalanul eleget tett.

A Lízingbeadó a Kérelem kézhezvételét követően értesítő levélben (a továbbiakban: Értesítés) tájékoztatja a Lízingbevevőt a következő esedékességkor megfizetendő összegről. Ezt követően a Lízingbevevő köteles egy összegben legkésőbb az Értesítésben megjelölt időpontig megfizetni az Értesítésben meghatározott lízingdíj (tőke- és kamat-) összegét, valamint - kezelési költségként - az előtörlesztett tőkeösszegnek a Lízingbeadó 71. pont szerinti Hirdetményében meghatározott százalékat. Amennyiben a Lízingbevevő az Értesítés szerinti kötelezettségeit az esedékességi időpontig nem teljesíti, a Lízingbeadó jogosult a Lízingszerződést felmondani.”

Azonos volt az ÁSZF 2005. április 10-től 2005. május 10-ig hatályos szövege is azzal az eltéréssel, hogy nem a 71., hanem a 72. pont szerinti Hirdetményben meghatározott százalékra utalt az utolsó előtti bekezdésben.

Azonos szövegezésű volt továbbá a 2006. február 6-tól 2006. szeptember 30-ig, a 2006. október 1-től 2007. április 26-ig, a 2007. április 27-től 2007. július 24-ig, a 2007. július 25-től 2007. szeptember 2-ig, a 2007. szeptember 3-tól 2008. március 16-ig hatályos ÁSZF is.

A 2008. március 17-től 2009. április 9-ig hatályos ÁSZF – azonos szövegezéssel – de már „motoros és vitorlás hajók”-ra vonatkozik azonosan a 2009. április 10-től 2010. február 14-ig hatályos szöveggel. 2010. február 15-i hatályú szövegezés ismét „hajók”-ra vonatkozik a következő szöveggel a 21. pontnál: „Amennyiben a Lízingbeadó által a Lízingtárgy tulajdonjogának megszerzéséért ténylegesen kifizetett bruttó vételár bármilyen okból meghaladja a Lízingtárgyra kötött adásvételi szerződésben (a továbbiakban: Adásvételi Szerződés) rögzített bruttó vételárat, a Lízingbeadó - megítélése szerint - a vételár-különbözet alapul vételével egyoldalúan módosíthatja a lízingdíjat, vagy a Lízingbevevőt felszólíthatja a különbözet egy összegben történő megfizetésére, amelynek teljesítésére a Lízingbevevő a felszólításban foglaltaknak megfelelően köteles.”

A továbbiakban a 22. és 52. pont változatlan.

A 2003. július 1-től 2004. május 11-ig hatályos Általános Szerződési Feltételek kölcsön személy-és kishaszon-gépjárművek 20. pontja szerint: „Amennyiben a tényleges végszámla összege - árfolyamváltozás vagy a Gépjármű árának emelkedése miatt - az Adásvételi Szerződésben szereplő vételártól eltér, úgy a Hitelező módosíthatja a Kölcsön összegét, amennyiben az nem sérti a Hitelező kockázatkezelési szabályait, és az Adós kéri a módosítást. Módosítás hiányában az Adós köteles a különbözetet a Szállító részére megfizetni.” és 21. „A Fizetési Ütemezésben a Kölcsönszerződés devizanemében meghatározott törlesztőrészek kizárólag a jelen pontban írtak szerint változhatnak: a) A Hitelező jogosult a 14. pont szerinti referencia-kamatláb változásának függvényében módosítani a hátralevő törlesztőrészek összegét az alábbiak szerint: A Hitelező a Kölcsönszerződésben meghatározott időközönként („felülvizsgálati periódus”) vizsgálja felül a referencia-kamatláb mértékét. Amennyiben a felülvizsgálatkori érték a Kölcsönszerződés hatálybalépésének napjára jegyzett mértéktől a Kölcsönszerződésben rögzített küszöbértéket meghaladó mértékben eltér, akkor a Hitelező a tényleges, teljes változásnak megfelelően

16.Gf.40.128/2015/5.

módosíthatja a hátralevő törlesztőrészleteket. Amennyiben a Hitelező a Kölcsönszerződés hatálybalépését követő bármelyik felülvizsgálati időpontban már érvényesítette a jelen pont szerinti kamatmódosítási jogát, úgy az azt követő felülvizsgálatok alkalmával a következőképpen jár el: ha az aktuális felülvizsgálatkori mérték a legutolsó tényleges kamatmódosítás napjára jegyzett értéktől a Kölcsönszerződésben rögzített küszöbértéket meghaladó mértékben eltér, akkor a Hitelező a tényleges, teljes változásnak megfelelően módosíthatja a hátralevő törlesztőrészletek összegét.

57. Előtörlesztés

Az Adós a futamidő során kérheti a Fizetési Ütemezés szerint fennálló tartozásainak teljes vagy részleges előtörlesztését. Az Adós előtörlesztési jogával kizárólag a Fizetési Ütemezésben meghatározott esedékességi időpontokban élhet. Az Adós az előtörlesztés iránti írásbeli kérelmét (a továbbiakban: Kérelem) az esedékesség időpontja előtt legalább 30 nappal köteles benyújtani. A Kérelem benyújtásának előfeltétele, hogy az Adós a Kölcsönszerződésből eredő valamennyi lejárt fizetési kötelezettségének - beleértve a késedelmi kamat fizetési kötelezettségét is - maradéktalanul eleget tett. A Hitelező a Kérelem kézhezvételét követően értesítő levélben (a továbbiakban: Értesítés) tájékoztatja az Adóst a következő esedékességkor megfizetendő összegről. Ezt követően az Adós köteles egy összegben legkésőbb az Értesítésben megjelölt időpontig megfizetni az Értesítésben meghatározott törlesztőrészlet (tőke- és kamat-) összegét, valamint - kezelési költségként - az előtörleszteti tőkeösszegnek a Hitelező 88. pont szerinti Hirdetményében (vagy a kezelési költségek és díjak mértékére vonatkozó külön megállapodásban) meghatározott százalékat. Amennyiben az Adós az Értesítés szerinti kötelezettségeit az esedékességi időpontig nem teljesíti, a Hitelező jogosult a Kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondani.”

Azonos szövegezésű a 2004. május 12-től 2004. október 14-ig, 2004. október 15-től 2006. február 1-ig, 2006. február 2-től 2006. május 14-ig, 2006. május 15-től 2007. július 31-ig, 2007. augusztus 1-től 2008. november 30-ig, a 2008. december 1-től 2009. február 22-ig, a 2009. február 23-tól 2009. április 29-ig, a 2009. május 1-től 2010. február 27-ig, a 2010. március 1-től 2010. május 30-ig, a 2010. június 1-től 2010. augusztus 8-ig, a 2010. augusztus 9-től 2010. november 7-ig, a 2010. november 8-tól november 18-ig terjedő időben hatályos ÁSZF, azzal az eltéréssel, hogy míg a 2006. május 15-től 2007. július 31-ig hatályos szövege 57. pontban tartalmazza az Előtörlesztést és 88. pont szerinti Hirdetményről szól, addig a 2007. augusztus 1-től 2008. november 30-ig hatályos szövegezésben az 58. pont az Előtörlesztés és 90. pont szerinti Hirdetmény szerepel a szövegben. Azonos szövegezésű a 2008. december 1-től 2009. február 22-ig, 2009. február 23-tól 2009. április 29-ig, a 2009. május 1-től 2010. február 27-ig, a 2010. március 1-től 2010. május 30-ig, a 2010. június 1-től 2010. augusztus 8-ig, a 2010. augusztus 9-től 2010. november 7-ig, a 2010. november 8-tól 2010. november 18-ig és a 2010. november 19-től 2010. december 30-ig hatályos ÁSZF is.

A 2003. július 1-től 2004. május 11-ig hatályos ... Általános Szerződési Feltételek Zárt végű pénzügyi lízing személy-és kishaszon-gépjárművek szövege:

23. „Amennyiben a Lízingbeadó által a Gépjármű tulajdonjogának megszerzéséért ténylegesen kifizetett bruttó vételár bármilyen okból meghaladja a Gépjárműre kötött adásvételi szerződésben (a továbbiakban: Adásvételi Szerződés) rögzített bruttó vételárat, a Lízingbeadó - megítélése szerint - a vételár-különbözet alapul vételével egyoldalúan módosíthatja a lízingdíjat, vagy a Lízingbevevőt felszólíthatja a különöbzet egy összegben történő megfizetésére, amelynek teljesítésére a Lízingbevevő a felszólításban foglaltaknak megfelelően köteles.” és 24. „A Fizetési Ütemezésben a Lízingszerződés devizanemében meghatározott lízingdíjak kizárólag a jelen pontban írtak szerint változhatnak: a) A Lízingbeadó jogosult a 15. pont szerinti referencia-kamatláb változásának függvényében módosítani a hátralevő lízingdíjak összegét az alábbiak szerint: A Lízingbeadó a Lízingszerződésben meghatározott időközönként („felülvizsgálati periódus”) vizsgálja felül a referencia-kamatláb mértékét. Amennyiben a felülvizsgálatkori érték a Lízingszerződés hatálybalépésének napjára jegyzett mértéktől a Lízingszerződésben rögzített küszöbértéket

16.Gf.40.128/2015/5.

meghaladó mértékben eltér, akkor a Lízingbeadó a tényleges, teljes változásnak megfelelően módosíthatja a hátralevő lízingdíjakat. Amennyiben a Lízingbeadó a Lízingszerződés hatálybalépését követő bármelyik felülvizsgálati időpontban már érvényesítette a jelen pont szerinti kamatmódosítási jogát, úgy az azt követő felülvizsgálatok alkalmával a következőképpen jár el: ha az aktuális felülvizsgálatkori mérték a legutolsó tényleges kamatmódosítás napjára jegyzett értéktől a Lízingszerződésben rögzített küszöbértéket meghaladó mértékben eltér, akkor a Lízingbeadó a tényleges, teljes változásnak megfelelően módosíthatja a hátralevő lízingdíjak összegét.

52. Előtörlesztés

A Lízingbevevő a futamidő során kérheti a Fizetési Ütemezés szerint fennálló tartozásainak teljes vagy részleges előtörlesztését. A Lízingbevevő előtörlesztési jogával kizárólag a Fizetési Ütemezésben meghatározott esedékességi időpontokban élhet. A Lízingbevevő az előtörlesztés iránti írásbeli kérelmét (a továbbiakban: Kérelem) az esedékesség időpontja előtt legalább 30 nappal köteles benyújtani. A Kérelem benyújtásának előfeltétele, hogy a Lízingbevevő a Lízingszerződésből eredő valamennyi lejárt fizetési kötelezettségének - beleértve a késedelmi kamat fizetési kötelezettségét is - maradéktalanul eleget tett. A Lízingbeadó a Kérelem kézhezvételét követően értesítő levélben (a továbbiakban: Értesítés) tájékoztatja a Lízingbevevőt a következő esedékességkor megfizetendő összegről. Ezt követően a Lízingbevevő köteles egy összegben legkésőbb az Értesítésben megjelölt időpontig megfizetni az Értesítésben meghatározott lízingdíj (tőke- és kamat-) összegét, valamint - kezelési költségként - az előtörleszteti tőkeösszegnek a Lízingbeadó 72. pont szerinti Hirdetményében (vagy a kezelési költségek és díjak mértékére vonatkozó külön megállapodásban) meghatározott százalékát.

Amennyiben a Lízingbevevő az Értesítés szerinti kötelezettségeit az esedékességi időpontig nem teljesíti, a Lízingbeadó jogosult a Lízingszerződést felmondani.”

Azonos szövegezésű a 2004. május 12-től 2004. október 14-ig, 2004. október 15-től 2006. február 5-ig, a 2006. február 6-tól 2006. május 14-ig és a 2006. május 15-től 2007. július 31-ig hatályos ÁSZF. A 2007. augusztus 1-től 2007. november 30-ig hatályos szövegben az Előtörlesztés 54. pontban, a Hirdetmény 74. pontban szerepel. Ugyanilyen szövegezésű a 2008. december 1-től 2009. február 22-ig hatályos ÁSZF is.

A 2009. február 23-tól 2009. április 30-ig hatályos ÁSZF 53. pontja szerint „A Felek a Lízingszerződésben megállapodhatnak úgy, hogy a Lízingbeadó mint Szerződő fél, valamint valamely, életbiztosítási szolgáltatás nyújtásával üzletszerűen foglalkozó biztosító társaság között létrejött hitelvédelmi szolgáltatáshoz a Lízingbevevő mint Biztosított csatlakozik. Ez esetben a szolgáltatás díjának elszámolása a Lízingbeadó döntésétől függően az alábbi kétféle számlázási móddal történhet:

- A Lízingbeadó közvetített szolgáltatásként számlázza a hitelvédelmi szolgáltatás díját, amelynek összegét a fizetési értesítő levélen feltünteti, és azt a fizetési értesítő megküldésével egyidejűleg számlázza ki a Lízingbevevőnek, aki köteles azt a Lízingbeadó részére a havi lízingdíjakkal együtt megfizetni.

- A havi lízingdíj tartalmazza a hitelvédelmi szolgáltatás díját is.

A Lízingszerződés futamideje alatt a Lízingbeadó a technikai feltételek fennállásától függően, egyoldalúan dönthet úgy, hogy a hitelvédelmi szolgáltatás díjának egyik fenti számlázási módjáról a másikra tér át. Az áttérés esetén a szolgáltatás díjtételének összege nem változik.

Amennyiben a Felek a Lízingszerződés megkötésekor nem állapodtak meg arról, hogy a Lízingbevevő a jelen pont szerinti Hitelvédelmi Szolgáltatáshoz csatlakozik, ezen csatlakozásra sor kerülhet a futamidő során a Lízingbevevő írásbeli, vagy szóbeli kérelme alapján is. A Lízingbeadó ebben az esetben jogosult a Lízingszerződést a Hitelvédelmi Szolgáltatásnak megfelelően egyoldalúan módosítani, amelyről írásban értesíti a Lízingbevevőt.

16.Gf.40.128/2015/5.

A Lízingszerződés jelen pont alapján történő módosításáért a Lízingbeadó a 74. pont szerinti Hirdetmény szerinti kezelési költséget számít fel.

A Lízingszerződés jelen ÁSZF 59. pontja szerinti megszűnése esetén az Lízingbevevő köteles a jelen pontban meghatározott szolgáltatási díjat a Biztosító kockázatviselésének végéig megfizetni. Amennyiben az utolsó lízingdíjat tartalmazó számla kiállításának dátuma korábbi, mint ezen számla fizetési határideje, akkor a kockázatviselés vége a fizetési határidő. Amennyiben az utolsó lízingdíjat tartalmazó számla kiállításának dátuma későbbi, mint ezen számla fizetési határideje, akkor a kockázatviselés vége ezen utolsó számla kiállításának dátuma plusz nyolc nap. Amennyiben a jelen pontban meghatározott Hitelvédelmi Szolgáltatás bármely oknál fogva megszűnne, azonban a Lízingszerződés ezzel egyidejűleg az ÁSZF X. pontja alapján nem szűnik meg, a Lízingbevevő köteles a szolgáltatási díjjal csökkentett havi lízingdíjat a Lízingbeadó által megküldött fizetési értesítő alapján továbbra is szerződészerűen megfizetni a Lízingbeadó részére”.

A 2009. május 1-től 2010. február 28-ig hatályos ÁSZF visszatért a korábbi, 2008. december 1. és 2009. február 22. között hatályos szövegezéshez, hasonlóan a 2010. március 1-től 2010. május 31-ig, a 2010. június 1-től 2010. augusztus 8-ig, a 2010. augusztus 9-től 2010. november 7-ig, a 2010. november 8-tól 2010. november 18-ig, a 2010. november 19-től 2010. december 31-ig terjedő időben hatályos ÁSZF.

Lényegileg azonos szabályozást tartalmaztak a 2005. szeptember 15-től 2010. december 31-ig terjedő időszakban különböző részidőszakokban hatályos ÁSZF-ek (... Általános Szerződési Feltételek Zártvégű Pénzügyi Lízing személy- és kishaszon gépjárművek, illetve azok visszlízingje).

A 2010. június 9-től 2010. december 31-ig hatályos ... pénzkölcsön nyújtása - pénzügyi szolgáltatási tevékenységre vonatkozó üzletszabályzata kölcsön - vagy lízingdíj-tartozás kiváltására vonatkozó kölcsönszerződések esetén a következőket tartalmazta: 4.1. „A fogyasztónak minősülő természetes személy Ügyfelekkel kötött kölcsönszerződések vonatkozásában: A ... Hirdetmény formájában teszi közzé ezen Ügyfeleket érintő díjak és költségek mértékét. A ... a díjak és költségek ezen Ügyfelekre kedvezőtlen módosítására csak a Kölcsönszerződés külön pontjában meghatározott feltételek, illetve körülmények esetén jogosult. A kedvezőtlen módosítást a ... a módosítás hatályba lépését megelőzően legalább 60 nappal hirdetményben teszi közzé és legkésőbb a módosítás hatályba lépését legalább 60 nappal megelőzően postára adott levélben értesíti ezen Ügyfeleket. A kedvezőtlen módosítás esetén ezen Ügyfelek a módosítás hatályba lépése előtt jogosultak a Kölcsönszerződés díjmentes felmondására, azzal, hogy a felmondással egyidejűleg valamennyi fizetési kötelezettségük egy összegben esedékessé válik. A ... vállalja, hogy költségeket és díjakat évente maximálisan a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves átlagos infláció mértékében emel. A ... vállalja, hogy hirtelen bekövetkező nagyfokú pénz- és tőkepiaci zavarok bekövetkezése esetén átmenetileg, a zavarok fennállásáig módosít egyoldalúan díjat, költséget. A ... vállalja továbbá, hogy ilyen intézkedés alkalmazását - a PSZÁF egyidejű tájékoztatása mellett - nyilvánosságra hozza.

A ... Hirdetmény formájában teszi közzé ezen Ügyfeleket érintő díjak és költségek mértékét. A ... a díjak és költségek ezen Ügyfelekre kedvezőtlen módosítására csak a Kölcsönszerződés külön pontjában meghatározott feltételek, illetve körülmények esetén jogosult.

A kedvezőtlen módosítást a ... a módosítás hatályba lépését megelőzően legalább 60 nappal hirdetményben teszi közzé és legkésőbb a módosítás hatályba lépését legalább 60 nappal megelőzően postára adott levélben értesíti ezen Ügyfeleket. A kedvezőtlen módosítás esetén ezen Ügyfelek a módosítás hatályba lépése előtt jogosultak a Kölcsönszerződés díjmentes felmondására, azzal, hogy a felmondással egyidejűleg valamennyi fizetési kötelezettségük egyösszegben esedékessé válik.”

16.Gf.40.128/2015/5.

A 2008. április 14-től 2009. március 18-ig hatályos ... lakásingatlan nyílt végű pénzügyi lízing Általános Szerződési Feltételek 13. a) pontja szerint: „Amennyiben a Lízingbeadó által az Ingatlan tulajdonjogának megszerzéséért ténylegesen kifizetett bruttó vételár bármilyen okból meghaladja az Adásvételi Szerződésben rögzített bruttó vételárat, a Lízingbeadó felszólíthatja a Lízingbevevőt a különbözet egy összegben történő megfizetésére, amelynek teljesítésére a Lízingbevevő a felszólításban foglaltaknak megfelelően köteles.

14. „A Fizetési Ütemezésben a Lízingszerződés devizanemében meghatározott lízingdíjak a jelen pontban írtak szerint változhatnak:

a) A Lízingbeadó jogosult a 15. pont szerinti referencia-kamatláb változásának függvényében módosítani a hátralevő lízingdíjak összegét. A Lízingbeadó a Lízingszerződésben meghatározott időközönként („felülvizsgálati periódus”) vizsgálja felül a referencia-kamatláb értékét. Amennyiben a felülvizsgálatkori érték a Lízingszerződés hatálybalépésének napjára jegyzett értéktől a Lízingszerződésben rögzített küszöbértéket meghaladó mértékben eltér, akkor a Lízingbeadó a tényleges, teljes változásnak megfelelően módosíthatja a hátralevő lízingdíjakat. Amennyiben a Lízingbeadó a Lízingszerződés hatálybalépését követő bármelyik felülvizsgálati időpontban már érvényesítette a jelen pont szerinti kamatmódosítási jogát, úgy az azt követő felülvizsgálatok alkalmával a következőképpen jár el: ha az aktuális felülvizsgálatkori érték a legutolsó tényleges kamatmódosítás napjára jegyzett értéktől a Lízingszerződésben rögzített küszöbértéket meghaladó mértékben eltér, akkor a Lízingbeadó a tényleges, teljes változásnak megfelelően módosíthatja a hátralevő lízingdíjak összegét.

54. Előtörlesztés, szerződés lezárás

A Lízingbevevő a Lízingszerződés futamideje alatt kérheti a Fizetési Ütemezés szerint fennálló tartozásainak teljes vagy részleges előtörlesztését, mely a továbbiakban lezárásként, illetve előtörlesztésként kerül meghatározásra. Előtörlesztés: A Lízingbevevő részleges előtörlesztési jogával kizárólag a Fizetési Ütemezésben meghatározott esedékességi időpontokban élhet. A Lízingbevevő az előtörlesztés iránti írásbeli kérelmét (a továbbiakban: Előtörlesztési Kérelem) az esedékesség időpontja előtt legalább 30 nappal köteles benyújtani. Az Előtörlesztési Kérelem benyújtásának előfeltétele, hogy a Lízingbevevő a Lízingszerződésből eredő valamennyi lejárt fizetési kötelezettségének - beleértve a késedelmi kamat fizetési, változó kamatozás esetén a kamatkülönbözet fizetési kötelezettségét is - maradéktalanul eleget tett. A Lízingbeadó az Előtörlesztési Kérelem kézhezvételét követően előtörlesztési ajánlatban (a továbbiakban: Előtörlesztési Ajánlat) tájékoztatja a Lízingbevevőt a következő esedékességkor megfizetendő összegről és az ezt követően fennálló lízingdíj fizetési kötelezettségeiről. A Lízingbeadó a Lízingbevevő által elfogadott Előtörlesztési Ajánlat kézhezvételét követően elkészíti a Lízingszerződés módosítását (a továbbiakban: Szerződésmódosítás), amely tartalmazza a következő esedékességkor megfizetendő előtörlesztés végleges összegét, és a Lízingbevevő ezt követően fennálló lízingdíj fizetési kötelezettségeit. A Lízingbevevő köteles egy összegben, legkésőbb a Szerződésmódosításban megjelölt időpontig megfizetni a Szerződésmódosításban meghatározott lízingdíj (tőke- és kamat-) összegét, valamint - kezelési költségként - a Hirdetményben meghatározott összeget. A Szerződésmódosításban megjelölt összeg határidőben történő megfizetése a Lízingszerződés módosításának hatálybalépési feltétele.

A Lízingbevevő köteles továbbá megfizetni az Értesítésben meghatározott és az előtörlesztés tényleges időpontjában irányadó árfolyamok különbözetét a Lízingbeadó felhívására.

Amennyiben a Lízingbevevő az előtörlesztésre kiállított Értesítés szerinti kötelezettségeit az esedékességi időpontig nem teljesíti, a Lízingbeadó jogosult a Lízingszerződést azonnali hatállyal felmondani.”

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás 66-97. pontjai egyedi, napjainkig hatályos egyedi szerződésekre vonatkoznak, a 98. tényállási pont a csoport tagvállalatai által foglalkoztatott

16.Gf.40.128/2015/5.

munkavállalók részére nyújtott pénzkölcsönre vonatkozó általános szerződési feltételeit tartalmazza személy- és kishaszon gépjárművek tekintetében.

A 2006. május 15-től - napjainkig hatályos, a ... csoport tagvállalatai által foglalkoztatott munkavállalók részére nyújtott pénzkölcsönre vonatkozó általános szerződési feltételek személy- és kishaszon-gépjárművek 20. pontja úgy szól: „Amennyiben a tényleges végszámla összege - árfolyamváltozás vagy a Gépjármű árának emelkedése miatt - az Adásvételi Szerződésben szereplő vételártól eltér, úgy a Hitelező módosíthatja a Kölcsön összegét, amennyiben az nem sérti a Hitelező kockázatkezelési szabályait, és az Adós kéri a módosítást. Módosítás hiányában az Adós köteles a különbözetet a Szállító részére megfizetni.” és 21. „A Fizetési Ütemezésben a Kölcsönszerződés devizanemében meghatározott törlesztőrészek kizárólag a jelen pontban írtak szerint változhatnak: A Hitelező jogosult a 14. pont szerinti referencia-kamatláb változásának függvényében módosítani a hátralevő törlesztőrészek összegét az alábbiak szerint:

a) A Hitelező a Kölcsönszerződésben meghatározott időközönként („felülvizsgálati periódus”) vizsgálja felül a referencia-kamatláb értékét. Amennyiben a felülvizsgálatkori érték a Kölcsönszerződés hatálybalépésének napjára jegyzett értéktől a Kölcsönszerződésben rögzített küszöbértéket meghaladó mértékben eltér, akkor a Hitelező a tényleges, teljes változásnak megfelelően módosíthatja a hátralevő törlesztőrészeket. Amennyiben a Hitelező a Kölcsönszerződés hatálybalépését követő bármelyik felülvizsgálati időpontban már érvényesítette a jelen pont szerinti kamatmódosítási jogát, úgy az azt követő felülvizsgálatok alkalmával a következőképpen jár el: ha az aktuális felülvizsgálatkori érték a legutolsó tényleges kamatmódosítás napjára jegyzett értéktől a Kölcsönszerződésben rögzített küszöbértéket meghaladó mértékben eltér, akkor a Hitelező a tényleges, teljes változásnak megfelelően módosíthatja a hátralevő törlesztőrészek összegét.

57. Előtörlesztés

Az Adós a futamidő során kérheti a Fizetési Ütemezés szerint fennálló tartozásainak teljes vagy részleges előtörlesztését. Az Adós előtörlesztési jogával kizárólag a Fizetési Ütemezésben meghatározott esedékességi időpontokban élhet. Az Adós az előtörlesztés iránti írásbeli kérelmét (a továbbiakban: Kérelem) az esedékesség időpontja előtt legalább 30 nappal köteles benyújtani. A Kérelem benyújtásának előfeltétele, hogy az Adós a Kölcsönszerződésből eredő valamennyi lejárt fizetési kötelezettségének - beleértve a késedelmi kamat fizetési kötelezettségét is - maradéktalanul eleget tett. A Hitelező a Kérelem kézhezvételét követően értesítő levélben (a továbbiakban: Értesítés) tájékoztatja az Adóst a következő esedékességkor megfizetendő összegről. Ezt követően az Adós köteles egy összegben legkésőbb az Értesítésben megjelölt időpontig megfizetni az Értesítésben meghatározott törlesztőrészlet (tőke- és kamat-) összegét, valamint - kezelési költségként - az előtörleszteti tőkeösszegnek a Hitelező 88. pont szerinti Hirdetményében (vagy a kezelési költségek és díjak mértékére vonatkozó külön megállapodásban) meghatározott százalékat. Amennyiben az Adós a futamidő során valamennyi törlesztőrészletet legkésőbb az esedékességi időpontokban megfizette, úgy a Hitelező jogosult a kezelési költség csökkentése révén a 88. pont szerinti Hirdetményben (vagy a kezelési költségek és díjak mértékére vonatkozó külön megállapodásban) meghatározott mértékű kedvezményt biztosítani az Adós számára.

Amennyiben az Adós az Értesítés szerinti kötelezettségeit az esedékességi időpontig nem teljesíti, a Hitelező jogosult a Kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondani.”

A felperes kereseti kérelmében az általa F/5/1-F/14-ig csatolt, részletezett, a lízingtárgy vételárának a szerződés megkötését követő módosulását követően a lízingdíj vagy a kölcsönösszeg módosítására vonatkozó rendelkezés, valamint a referencia kamatláb változását követő, egyoldalú módosításra feljogosító szerződéses kikötések tisztességességének, érvényességének megállapítását, az alperes perkölségben marasztalását kérte, ezt megelőzően a per tárgyalásának felfüggesztését

16.Gf.40.128/2015/5.

Alkotmánybírósági eljárás kezdeményezése mellett, továbbá az Európai Unió Bírósága előtt előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.

Előadta, a lízingszerződéseiben a lízingdíj kizárólag az általa csatolt kimutatás szerinti időszakokban irányadó ÁSZF-ek alapján módosult. Általánosságban, ha a referencia kamatláb a szerződésben meghatározott küszöbértéket meghaladta, akkor a lízingbeadó a tényleges változásnak megfelelően módosíthatta a hátralévő lízingdíjat, de az kizárólag az egyedi szerződésben meghatározott referencia kamat változása esetén, kizárólag a felülvizsgálati időszakokban felmerült tényleges változás erejéig módosulhatott. Így a módosulás mintegy automatizmusként következett be. A 2/2014. PJE határozat, illetve a 2/2012. (XII. 10.) PK. vélemény felhívása mellett hivatkozott arra, a lízingdíj módosulása a referencia kamat változáshoz kötött, az automatizmus miatt nem is tartoznak az ÁSZF-ek a törvény hatálya alá, ugyanakkor azok tisztességesek, érvényesek. Utalt az alperes felügyeleti szerve vizsgálataira, melyek a ... fogyasztóvédelmi gyakorlatát a jogszabályokkal összhangban állónak minősítették. Az ÁSZF-ek az egyértelmű és érthető megfogalmazás, a tételes meghatározás, az objektivitás, a ténylegesség és arányosság, a szimmetria, az átláthatóság elvének megfeleltek és a felmondhatóság is biztosítva volt. Az alkotmányossági aggályok körében kiemelten hivatkozott a törvényi vélelem visszaható hatályára, melyet a 34/2014 (XI.14.) AB határozat nem vizsgált.

Az emberi jogok európai egyezményének sérelmére is hivatkozott, ezen belül a tisztességes eljáráshoz való jog, a tulajdonjoghoz való jog megsértésére, utalt a Magyar Állammal szembeni köteleességszegési eljárásra. Kérte az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését egyrészt abban a tekintetben, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény egyes rendelkezései mennyiben felelnek meg az EU-jognak, illetve nyerhetnek alkalmazást a törvény által felállított tisztességtelenségi vélelem megdöntése során. A fogyasztói kölcsönszerződésekben az egyoldalú kamatváltoztatás tisztességessége vonatkozásában mi a helyes, az EU-jognak is megfelelő értelmezés, illetve mi a törvényben foglalt vélelem hatása és következménye a tőke szabad áramlására. Részletesen megfogalmazta az Európai Unió Bírósága előtti előzetes döntéshozatali eljárásban felteendő kérdéseket.

Utalt a lízingdíj összetevőire, s a tisztességtelenségi vizsgálatnak a Ptk. 209.§ (5) bekezdésében írt kizártságára. Nyelvi szakértő kirendelését is indítványozta a szerződéses kikötések egyértelmű, érthető megfogalmazásának bizonyítására. Közgazdasági szakértő kirendelését is kérte arra nézve, hogy a szerződéses kikötésekben írt szerződésmódosítási okokra a felperesnek nincs ráhatása, azok ténylegesen hatnak az ügyleti kamat mértékére, arányosak, átláthatók. Annak megállapítását is kérte szakértő útján, hogy a ... referencia kamatláb változás megfelelt-e az objektivitás kritériumának, valódi referencia kamat-e. Hivatkozott ennek kapcsán az árazási elvekre, illetve a 2010. augusztus 31-ét követő ÁSZF-ek kapcsán a kamattájékoztatóra.

Az alperes a kereset elutasítását, a felperes perköltségben való marasztalását, mind az előzetes döntéshozatali, mind az Alkotmánybírósági eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítását kérte.

Ellenkérelmét részletesen indokolta, utalva a 2/2012. PK vélemény 4. pontjára, a régi Ptk. szabályaira, a 2/2014. PJE határozatra, illetve a vonatkozó Alkotmánybírósági határozatokra, s arra, a felügyeleti hatóság vizsgálata nem releváns a tisztességtelenség jelen perbeli vizsgálata kapcsán. Részletesen cáfolta az egyértelmű megfogalmazásra, a tételes meghatározásra, az objektivitásra, a ténylegesség és arányosságra, a szimmetria, a felmondhatóság elvére és az átláthatóságra vonatkozó felperesi előadást, eseti döntések, illetve a 2/2012. PK vélemény és a 2/2014. PJE felhívásával. Az Európai Unió jogával összefüggésben vizsgálta a 2014. évi XXXVIII. törvény egyes rendelkezéseit, utalva arra, sem a tőkemozgás szabadsága, sem a letelepedés szabadsága nem sérült, a törvény Európai Unió jogszabályokkal nem ellentétes, az Alaptörvény rendelkezéseinek is megfelelt. Vitatta felperesnek a felperes referencia kamatra vonatkozó előadását. A felperesi bizonyítási indítványok elutasítását kérte.

16.Gf.40.128/2015/5.

Az elsőfokú bíróság a 2015. február 24-én kelt 19.G.40.282/2015/7. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 400.000 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság a 2014. évi XXXVIII. törvény részletes ismertetése után utalt arra, a felperes a tisztességessé, érvényessé nyilvánítani kért szerződési feltételek körét pontosította, szűkítette. A kereseti kérelmet a lízingtárgy tulajdonjogának megszerzéséhez a ténylegesen kifizetett bruttó vételár adásvételi szerződésben rögzített árához képest történő növekedése esetén a lízingdíj, illetőleg kölcsönösszeg módosítására vonatkozó rendelkezésekre, illetve Általános Szerződési Feltételekre vonatkozóan terjesztette elő. A különbözet egy összegben történő fizetésére vonatkozó feltételt nem kérte tisztességessé nyilvánítani. Az elsőfokú bíróság a 2/2014. PJE, a 2/2012. PK vélemény felhívása, illetve a törvényi vélelem ismertetése után részletezte az egyértelmű és érthető megfogalmazás, a tételes meghatározás, az objektivitás, a ténylegesség és arányosság, az átláthatóság, a felmondhatóság és a szimmetria elvét, rögzítve, ezek konjunktív feltételek, a törvényi vélelem megdöntéséhez mindegyiknek való megfelelés szükséges, akár egy feltétel hiányában a keresetet el kell utasítani, mivel akkor a szerződési kikötés tisztességtelen.

Az elsőfokú bíróság a C-26/13. számú, Európai Unió Bírósága által hozott határozatra, illetve a 2/2014. PJE határozatra utalással kifejtette, elsődlegesen az átláthatóság elvét vizsgálta és ahhoz kapcsolódóan az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvét. Részletezte az ÁSZF-ek azon pontjait, melyek a lízingtárgy tulajdonjogának megszerzéséért ténylegesen kifizetett bruttó vételárnak a szerződésben rögzített vételárhoz képest történő növekedése esetére a lízingbeadó javára lízingdíj módosítási jogosultságot biztosítottak.

Eseti döntésre hivatkozva a pénzügyi lízing jellemzőinek ismertetése után kifejtette, a lízingdíj utólagos módosítására feljogosító kikötés a törvény hatálya alá tartozik. A szerződési feltétel szövegezése, mely szerint a ténylegesen kifizetett bruttó vételár „bármilyen okból” történő eltérése esetén a lízingbeadó egyoldalúan módosíthatja a lízingdíjat, nem felel meg az átláthatóság, egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének. A fogyasztó sem a szerződéskötéskor, sem a változás bekövetkeztekor nem láthatja át, hogy a felperes mely esetben, milyen mértékben élhet a díjemelés lehetőségével. A fogyasztó nem láthatja, hogy a lízingtárgy értéke változása milyen mértékben, módon hat ki a díjváltozásra, nem kalkulálhat a díjemelés lehetséges mértékével. A szerződési feltétel a lízingbeadó megítélésére bízta, hogy a vételár különbözet alapulvételével mely esetben, milyen mértékben módosítja a lízingdíjat. A szerződéses kikötés semmilyen módon nem határozza meg, hogy a körülmény változása milyen módon, mértékben hat a díjemelésre, így az nem ellenőrizhető sem az indokoltság, sem a mérték tekintetében. Így ezek a kikötések az átláthatóság egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének nem tesznek eleget, így e körben a kereset elutasítandó volt. Utalt a 2/2012. PK vélemény 4. pontjára, arra, ez a szerződésmódosítási jogosultság nem a kölcsönügylet főszolgáltatását megállapító, illetve a szolgáltatás és ellenszolgáltatás arányát meghatározó kikötés, így a tisztességtelensége vizsgálható.

A referencia kamatláb változása miatti változtatásra lehetőséget adó ÁSZF-pontok részletezése után az elsőfokú bíróság kifejtette, nem helytálló felperes álláspontja a referencia kamat kapcsán, a perbeli szerződési kikötések - bár látszólag valóban referencia kamatláb változásához kötik a hátralévő lízingdíj kamattartalmát meghatározását a kamatperiódus, a küszöbérték rögzítésével - a felperest, mint lízingbeadót feljogosítják a módosításra, a jogosultság gyakorlására, azaz a kikötés feltétele bekövetkeztekor a felperes jogosult a módosításra, illetőleg módosíthatja a díjat. Így a módosítás már nem automatizmus. A lízingdíj változását szabályozó szerződési kikötés első alpontja a referenciakamat változáshoz kötött hiteldíj módosítás, ehhez képest a teljes szerződési kikötés további alpontokban további körülményeket, ok-listát határoz meg, mely alapján a felperes a lízingdíjak változtatására - a referencia kamatváltozás mellett - egyéb okokból is jogosult. Az ÁSZF tehát tartalmaz a felperes által érvényessé nyilvánítani nem kért további körülményeket, melyek esetében ugyancsak biztosított a felperes javára a lízingdíj változtatás joga. A teljes

16.Gf.40.128/2015/5.

szerződési kikötés további ok-listát tartalmazó körülményei tekintetében a felperes nem terjesztett elő keresetet, törvényi vélelem alapján ezek a feltételek ex lege tisztességtelenek, érvénytelenek. Részleges érvénytelenség megállapítására nincs mód, amennyiben a lízingdíj módosítására feljogosító szerződési feltétel akár egy elemében is érvénytelen, az már a teljes feltétel átláthatóságát megkérdőjelezi, a teljes szerződési feltétel érvénytelenségét vonja maga után. A lízingdíj módosulást egy egységben lévő szerződési feltétel tartalmazta, ennek a) pontja a referencia kamat változáshoz képest feljogosító módosítás, a b), c), d) pontok a törvény erejénél fogva érvénytelenek, az érvénytelenség így összességében fennáll, a keresetet e vonatkozásban is el kellett utasítani az átláthatóság elve sérelme okán. A további elvek megvalósulását az elsőfokú bíróság nem vizsgálta. Nem volt releváns a PSzÁF vizsgálata ebben a körben, annak eredménye a bíróságot nem köthette, eltérő, más típusú eljárás a jelen per.

Alaptalannak találta az elsőfokú bíróság a nyelvi szakértő kirendelésére vonatkozó indítványt, illetve a közgazdasági szakértő kirendelésére irányuló indítványt is, mint szükségtelent. Elutasította továbbá a per tárgyalásának felfüggesztésére, Alkotmánybírósági eljárásra, illetve az előzetes döntéshozatali eljárásra vonatkozó kérelmet is, és kifejtette, Európai Unió jogszabályokba sem ütközik a 2014. évi XXXVIII. törvény.

A kereset elutasítása folytán a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet felhívása mellett kötelezte a felperest az alperes javára perköltség megfizetésére, alperesi időráfordításként tárgyalásra 1,5 órát, iratelőkészítésre 10, illetve 20 órát meghatározva.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára a Pp. 252.§ (3) bekezdése alapján, másodlagosan az elsőfokú ítélet keresete szerinti megváltoztatását. Részletezve az egyes időszakokban irányadó és alkalmazandó ÁSZF rendelkezések lényegét, melyek szerkezetileg, tartalmilag megegyeztek, utalt az ítéleti megállapításokra, fenntartotta a keresetlevelében írtakat. Egyrészt továbbra is kérte a per tárgyalásának felfüggesztését és az Alkotmánybírósági eljárás kezdeményezését, másrészt megismételte, hogy a perbeli ÁSZF-ek nem tartoznak a 2014. évi XXXVIII. törvény hatálya alá. A referencia kamat kapcsán utalt arra, az ÁSZF feltételes módon történő megfogalmazása - „módosíthatja” - az elsőfokú ítélet szerint egyoldalú szerződésmódosításnak minősült. Egyoldalú hatalmassága ugyanakkor felperesnek nincsen, ez nem áll fenn, kizárólag a referencia kamattól és a változás mértékéig módosulhat a kamattal. Utalt ezzel kapcsolatban a 2014. évi XL. törvény 32/A.§-al történő kiegészítésével kapcsolatos törvényjavaslatra. Nem minősül egyoldalú kamatemelésnek a referencia kamattal köthető kamattal való változásból eredő kamattal való változás.

Utalt arra is, a részleges érvénytelenség megállapíthatósága sem kizárt, hivatkozott a 2014. július 14. és 16-ai szakmai megbeszélésekre, illetve az arra vonatkozó Emlékeztetőre. Téves volt az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a perbeli rendelkezések nem önálló rendelkezések, s így ex lege nem tisztességesek. A lízingtárgy vételára változása, a beszerzésével kapcsolatos költségek növekedése és a finanszírozási szükséglet nem minősül a 2014. évi XXXVIII. törvény szerinti díj-, költség-, kamatemelésnek. Az ÁSZF-ek a lízing keretei között szükséges finanszírozási összeget szabályozzák. Utalt a pénzügyi lízing fogalmára, joggyakorlatára, jogirodalmára, illetve ezzel kapcsolatban eseti döntésekre, a pénzügyi lízing esetében a lízingdíj tényezőire, a Ptk. 209.§ (5) bekezdésére, valamint a Hpt. értelmező rendelkezései 11. pontjára. Fenntartotta bizonyítási indítványait.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte, a felperesi bizonyítási indítványok, illetve az Alkotmánybíróság előtti eljárás mellőzésével.

Hivatkozott arra, a perbeli kikötések nem felelnek meg a 2/2012. PK vélemény 7. pontjában írt referencia kamatozásnak, valódi, egyoldalú szerződésmódosításnak minősülnek, helyes volt az

16.Gf.40.128/2015/5.

elsőfokú bíróság döntése. A perbeli kikötések hatásukban nem automatizmusok, a felperes rendszerint a saját cégcsoportja által meghatározott, szabadon módosítható ... referencia kamatlábat, egyes ÁSZF-ek esetében a ... alapkamatot határozta meg referencia kamatlábként, annak mértékét jogosult volt egyoldalúan módosítani. Több kikötés esetén az ÁSZF-ek több referencia kamatlábat is megjelöltek, konkrét kikötés nélkül a felperes választhatott azokból, így a felperesnek egyoldalú hatalmassága volt a kamat, lízingdíj mérték meghatározására. A felperes által hivatkozott törvényjavaslat szerint a 2014. évi XL. törvény kiegészült a 32/C.§ (6) bekezdéssel, de a felperes erre hivatkozása nem helytálló. A törvényjavaslat szerint nem minősül egyoldalú kamatemelésnek a referencia kamatlábhoz kötött kamat esetén a referencia kamatláb változásából eredő kamatváltozás. A perbeli ÁSZF-ek nem kötötték a lízingdíjakat referencia kamatlábhoz, a felperes egyoldalú jogosultsága volt arról dönteni, hogy a referencia kamatláb változása esetén módosul-e a lízingdíj. Az ÁSZF-ek, a szerződések több referencia kamatlábat megjelöltek, nem állapítható meg egy konkrét referencia kamatlábhoz kötése a lízingdíjnak. Az ÁSZF-ek túlnyomó része referencia kamatlábként határozta meg a ... referencia kamatlábat, illetve ... alapkamatot, ennek egyoldalú módosítására a felperes jogosult volt. Nem felel meg ez a megoldás az új Hpt. 6.§ (1) bekezdés 93. pontjának, tehát nem olyan referencia kamatláb, melynek mértékére a hitelezőnek nincs ráhatása.

Vitatta a felperesi fellebbezés azon részét is, mely szerint a referencia kamatlábra vonatkozó rendelkezések semmilyen kapcsolatban nincsenek a perbe nem vitt rendelkezésekkel. Felperes kamatait a perbe nem vitt szerződéses rendelkezésekben foglalt ok-lista alapján jogosult volt módosítani az általa meghatározott referenciaérték megváltozása mellett is.

Hivatkozott - példalózó jelleggel - az F/8/14. melléklet 21. b) pontjára, az F/7/3. mellékletként csatolt ÁSZF 22. b) pontjára. Felperes az általa referencia kamatnak minősített kamatváltozás mellett azon túl is jogosult volt a kamatok egyoldalú, a fogyasztók számára hátrányos megváltoztatására. Helytálló volt az elsőfokú ítélet azon megállapítása, hogy a lízingdíj emelés az ok-lista pontjainak együttes hatásaként következik be, ezért a fogyasztó számára is egységes egészként jelenik meg a teljes szerződési feltétel. Így nem beszélhetünk önálló, mindentől függetlenül működő referencia kamat kikötésekről. Vitatta a felperesnek a fellebbezése 13-25. pontjaiban kifejtett álláspontját is, utalva az F/10/1. melléklet 24. pontjára. Helytálló volt az elsőfokú ítélet megállapítása, hogy a szerződéses rendelkezés szövegezése, miszerint a ténylegesen kifizetett bruttó vételár „bármilyen okból” történő eltérése esetén a lízingbeadó „egyoldalúan módosíthatja a lízingdíjat”, nem felel meg az átláthatóság, az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének. A fogyasztó sem a szerződéskötéskor, sem a változás bekövetkeztekor nem láthatta át, hogy a felperes mely esetben, milyen mértékben él a díjemelés lehetőségével. A felperesi fellebbezési kérelem 23. pontjában szereplő többletfizetési lehetőségeket tartalmazó okok kapcsán utalt arra, a felperesi ÁSZF-ek rendszerint a fizetési kötelezettséget jellemzően ráterhelték a fogyasztókra. Utalt az F/10/6. mellékletként csatolt ÁSZF 24. pontjára, mely szerint: „Amennyiben a lízingbeadó által a gépjármű tulajdonjogának megszerzéséért ténylegesen kifizetett bruttó vételár bármilyen okból meghaladja az adásvételi szerződésben rögzített bruttó vételárat a lízingbeadó megítélése szerint, a vételár különbözet alapulvételel egyoldalúan módosíthatja a lízingdíjat”. A felperes számolt a szerződések kapcsán a rendszerint felmerülő többletfizetési kötelezettséggel, s azokat igyekezett a fogyasztókra hárítani. Helytálló volt az ítélet megállapítása, hogy a szerződési feltétel csak a lízingbeadó megítélésére bízta, hogy a vételár különbözet alapulvételel mely esetben, miként, milyen mértékben módosítja a lízingdíjat. A szerződési kikötés nem határozta meg semmilyen módon azt sem, hogy a körülményváltozás milyen módon és mértékben hat ki a díjemelésre. Ezzel nem hozza a pénzügyi intézmény az általa szerződési feltétel alkalmazásával a fogyasztót olyan helyzetbe, hogy ellenőrizni tudná a szerződésmódosítás indokoltságát, arányának, mértékének megfelelő voltát.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan:

16.Gf.40.128/2015/5.

A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény 1.§ (1) bekezdése szerint e törvény hatálya a 2004. május 1. napja és az e törvény hatálybalépésének napja között kötött fogyasztói kölcsönszerződésre terjed ki. E törvény alkalmazásában fogyasztói kölcsönszerződésnek minősül a pénzügyi intézmény és a fogyasztó között létrejött deviza alapú (devizában nyilvántartott vagy devizában nyújtott és forintban törlesztett) vagy forint alapú hitel- vagy kölcsönszerződés, pénzügyi lízingszerződés, ha annak részévé a 3.§ (1) bekezdése vagy a 4.§ (1) bekezdése szerinti kikötést is tartalmazó általános szerződési feltétel vagy egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel vált.

Az (1a) bekezdés alapján e törvény alkalmazásában fogyasztói kölcsönszerződésnek minősül - az (1) bekezdésben foglaltakon túl - a pénzügyi intézmény és a fogyasztó között létrejött deviza alapúnak nem minősülő deviza hitel- vagy kölcsönszerződés, pénzügyi lízingszerződés, ha azt az (1) bekezdésben meghatározott időpontok között kötötték, és annak részévé a 4.§ (1) bekezdése szerinti kikötést is tartalmazó általános szerződési feltétel vagy egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel vált.

A (2) bekezdés szerint e törvény hatálya nem terjed ki: *a)* a hitelkártyához vagy fizetési számlához kapcsolódó és *b)* az állami kamattámogatással nyújtott lakáscélú forint alapú kölcsönszerződésre.

A 4.§ (1) bekezdése értelmében az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó fogyasztói kölcsönszerződés vonatkozásában vélelmezni kell, hogy tisztességtelen az annak részét képező egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés - az egyedileg megtárgyalt feltétel kivételével -, tekintettel arra, hogy az nem felel meg:

- a)* az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének: annak tartalma a fogyasztó számára nem világos, nem érthető;
- b)* a tételes meghatározás elvének: az egyoldalú szerződésmódosítás feltételei nem tételesen meghatározottak, vagyis az ok-lista hiányzik, vagy van ok-lista, de az csak példálózó jellegű felsorolást tartalmaz;
- c)* az objektivitás elvének: az egyoldalú módosítás feltételei nem objektív jellegűek, vagyis a fogyasztóval szerződő félnek módja van a feltétel bekövetkeztét előidézni, abban közrehatni, a módosításra okot adó változás mértékét befolyásolni;
- d)* a ténylegesség és arányosság elvének: az ok-listában meghatározott körülmények ténylegesen nem, vagy nem a körülmények változásának mértékében hatnak a kamatra, költségre, illetve díjra;
- e)* az átláthatóság elvének: a fogyasztó nem láthatta előre, hogy milyen feltételek teljesülése esetén és milyen mértékben kerülhet sor további terhek rá történő áthárítására;
- f)* a felmondhatóság elvének: a szerződésmódosítás bekövetkezése esetére nem biztosítja a fogyasztó számára a felmondás jogát vagy
- g)* a szimmetria elvének: kizárja, hogy a fogyasztó javára bekövetkező feltételváltozás hatása a fogyasztó javára érvényesítésre kerüljön.

A (2) bekezdés kimondja, az (1) bekezdés szerinti szerződéses kikötés semmis, ha a pénzügyi intézmény a 8.§ (1) bekezdés szerinti határidőben nem kezdeményezte a polgári peres eljárás lefolytatását vagy a bíróság a keresetet elutasítja vagy a pert megszünteti, kivéve ha a szerződéses kikötés esetében a 6.§ (2) bekezdés szerinti peres eljárás megindításának lehet helye, de az eljárás nem került megindításra vagy az eljárás megindításra került, de a bíróság nem állapította meg a (2a) bekezdés szerint a szerződéses kikötés semmisségét.

16.Gf.40.128/2015/5.

A (2a) értelmében az (1) bekezdés szerinti szerződéses kikötés semmis, ha a bíróság annak semmisségét az elszámolásról szóló külön törvény alapján a Felügyelet által indított közérdekű keresettel indított perben megállapította.

A 6.§ (2) bekezdése azt is kimondja, a forint alapú fogyasztói kölcsönszerződések vagy az 1.§ (1a) bekezdése szerinti fogyasztói kölcsönszerződések esetén a 2010. november 26-át követően közzétett ÁSZF-ek vagy a korábbi ÁSZF-ek 2010. november 26-át követően közzétett módosításai vonatkozásában nem kell vélelmezni a 4.§ (1) bekezdésében foglalt rendelkezésre figyelemmel a szerződéses kikötés tisztességtelenségét.

A törvény 6., 7. pontja (7.§, 16.§-ai) tartalmazzák a polgári peres eljárás külön szabályait.

A 7.§ (2) bekezdése szerint a perben alperes a Magyar Állam, képviselőre a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:405.§ (2) bekezdését kell alkalmazni.

A 11.§ (1) bekezdése alapján a bíróság az eljárásban kizárólag azt vizsgálja, hogy a pénzügyi intézmény által tisztességesnek tartott szerződéses kikötés a 4.§ (1) bekezdése szerint tisztességes-e.

A (2) bekezdés kimondja, ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a pénzügyi intézmény által tisztességesnek tartott szerződéses kikötés nem felel meg a 4.§ (1) bekezdés szerinti bármelyik feltételnek, és ezért a szerződéses kikötés tisztességtelen, a keresetet elutasítja.

A jelen per tárgyát kizárólag annak vizsgálata képezte, hogy a kereseti kérelemben megjelölt, e törvény hatálya alá tartozó fogyasztói kölcsönszerződésekben a 2004. május 1. és 2010. november 26. napja között alkalmazott egyoldalú kamat, költség és díjmelést lehetővé tevő általános szerződési feltételekben, illetve egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételekben lévő kikötések tisztességesek-e, érvényesek-e, a tisztességtelenség törvényi vélelme megdönthető-e.

A szerződési feltételek érdemi vizsgálatát megelőzően a felperes az elsőfokú eljárás során indítványozta az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését, illetve az Európai Bíróság előtti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, ezen indítványait az elsőfokú bíróság elutasította.

A másodfokú eljárás során a felperes az alkotmánybírói eljárás kezdeményezésére vonatkozó indítványát fenntartotta, a Fővárosi Ítéletábrá ezen felperesi indítványt elutasította az alábbiakra figyelemmel:

A peres eljárás során alkalmazandó jogszabályi körben olyan jellegű Alaptörvény-ellenesség, mely indokoltá tenné az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését, nem volt észlelhető. Az a tény, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény speciális anyagi és eljárásjogi rendelkezéseket tartalmaz, nem jelenti a felperes által megjelölt jogok és elvek sérelmét.

Az 1952. évi III. törvény (Pp.) 155/B.§ (1) bekezdése értelmében a bíróság az Alkotmánybíróságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz vagy jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását az Alkotmánybíróságról szóló törvényben foglalt szabályok szerint hivatalból vagy kérelemre kezdeményezheti.

A (3) bekezdés szerint az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezéséről a bíróság végzéssel határoz, egyidejűleg a per tárgyalását felfüggeszti.

16.Gf.40.128/2015/5.

A (4) bekezdés alapján az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményező és az eljárást felfüggesztő végzés, valamint az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítása ellen nincs helye külön fellebbezésnek.

A 3/2005. (XI.14.) PK-KK vélemény 3. pontja figyelembevételével az a körülmény, hogy azonos tárgyú más perekben a 2014. évi XXXVIII. törvény Alaptörvény-ellenességének megállapítása iránt alkotmánybírósági eljárást kezdeményeztek, a jelen per tárgyalásának felfüggesztését nem indokolja. A Pp. 152.§ (2) bekezdésében foglalt feltételek sem állnak fenn, az Alkotmánybíróság előtt megindult eljárás a jelen pernek nem előkérdése.

Ezen túlmenően a Fővárosi Ítéletábrta utal arra, az Alkotmánybíróság a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény egésze, valamint egyes rendelkezései Alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezéseket a 34/2014. (XI.14.) AB határozattal elutasította.

Az alkotmánybírósági határozat [48] pontja értelmében az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó szerződéses kikötéseket érintő törvényi rendelkezések vizsgálatára kiterjedt az alkotmánybírósági határozat.

Annak [103] pontja szerint az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a törvény nem alkotott új anyagi jogszabályt visszamenőleg, hanem az érintett időszakban mindig is hatályban volt anyagi jogszabálynak az európai és a magyar bírósági gyakorlat által kidolgozott és kötelezően alkalmazandóvá tett (azaz az anyagi jog értelmezésének pontosításával eleve az anyagi jog részévé vált) értelmezését foglalta a Törvénybe, emelte jogszabályi szintre. Mivel a Törvény a tisztességtelenségre vonatkozó joggyakorlatot kötelező jelleggel lefektető jogegységi határozatnak a korábbi jogszabályi rendelkezéseket értelmező-konkretizáló normatartalmát emelte jogszabályi szintre - és ezt a címében pontosan megjelölte - ezért nem lehet szó visszaható hatályú szabályozásról, és így a visszaható hatály tilalmának megsértése nem merülhet fel.

A [104] pont alapján a szerződéskötést követően hatályba lépett szabályok nem tartalmaznak olyan új elemet, amely a szerződés megkötésekor a felek számára nem lehetett ismert, így a Törvény 1. § (1) bekezdése vonatkozásában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelme nem állapítható meg.

A [105] pont szerint a Törvény 4.§ (1) és (2) bekezdéseit (tisztességtelen kikötés megtámadhatósága vagy semmissége) is az indítványozó a visszaható hatályú jogalkotás szempontjából sérelmezte.

A [106] pont alapján a visszaható hatályú jogalkotás ebben az esetben sem állapítható meg.

A [107], [112] pontokban az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatos álláspontját részletesen kifejtette, és a [113] pontban rögzítette, „A PK véleményben rögzítettek alapvetően a bíróságok joggyakorlatára nézve fogalmazznak meg iránymutatásokat, céljuk az egységes jogértelmezés és jogalkalmazás biztosítása. Ezt a feladatot az Alkotmánybíróság a Kúriától nem veheti át. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Törvény 4.§ (1) és (2) bekezdéseinek a megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést elutasította, mivel visszaható hatályú jogalkotást a törvény hivatkozott helyei a semmisség tekintetében sem tartalmaztak.”

A 2/2015. (II.2.) AB határozat ugyancsak elutasította a 2014. évi XXXVIII. törvény 4.§ (2), (3) bekezdései és 7.§, 15.§-ai Alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére

16.Gf.40.128/2015/5.

irányuló bírói kezdeményezéseket, a 6.§ tekintetében pedig azokat visszautasította. Utóbbi határozatban az Alkotmánybíróság részint visszautalt (annak III/14. és 15. pontjában) korábbi határozatára.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla utal arra, a speciális anyagi, eljárásjogi rendelkezések nem jelentenek Alaptörvény-ellenességet. A Fővárosi Ítéltábla az Alkotmánybíróság előtti eljárás kezdeményezésére nem látott okot, így az erre irányuló felperesi indítványt elutasította és egyúttal az eljárás felfüggesztésére irányuló indítványt is.

Fellebbezésében – a fentebb kifejtettek értelmében – a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az Alkotmánybíróság a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmának kérdésével nem foglalkozott, illetve erre vonatkozóan a határozata nem terjed ki.

A Fővárosi Ítéltábla nem látott okot az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére sem, olyan lényeges eljárási szabálysértés, mely a Pp. 252.§ (2) bekezdése alkalmazását szükségessé tenné, nem történt, a peres felek a 2014. évi XXXVIII. törvény speciális eljárásjogi rendelkezés keretei között a jogait megfelelően gyakorolhatták.

Nem indokolt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése a Pp. 252.§ (3) bekezdése értelmében sem, a bizonyítás nagyterjedelmű megisméltése, illetve lefolytatása nem szükséges. Az elsőfokú bíróság helytállóan mellőzte nyelvész, illetve közgazdasági szakértői bizonyítás elrendelést. Helyesen utalt arra az elsőfokú bíróság az igazságügyi nyelvi szakértő kirendelésének mellőzésével kapcsolatos indokolásában arra, hogy amennyiben az átlag fogyasztó szintjét meghaladó bíró sem képes értékelni az adott szerződési kikötések megfelelőségét az átláthatóság, egyértelműség és érthető megfogalmazás elvének, úgy az ilyen különleges szakértelem szükségessége már önmagában kizárná a feltételek megfelelőségét az átlagos fogyasztói mérce alapulvételével. Az elveknek való megfelelés kérdése azonban jogkérdés.

Helytállóan utasította el az elsőfokú bíróság a közgazdasági szakértő kirendelésére vonatkozó indítványokat is, mivel elsősorban az átláthatóság, egyértelmű és érthető megfogalmazás elvét vizsgálta, a további elvek kapcsán előterjesztett bizonyítási indítvány már nem releváns a per eldöntése szempontjából. Nem volt szükséges a kamattájékoztató, illetve az árazási elvek kérdésében sem további bizonyítást lefolytatni.

A kifejtettek figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a felperesi fellebbezés folytán érdemben vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletét.

A kereset érdemi vizsgálatának részét képezte, hogy a kereseti kérelemben megjelölt kikötések a Törvény hatálya alá tartoznak-e. Az elsőfokú bíróság a felperesi állásponttól eltérően megállapította a keresettel érintett kikötések Törvény hatálya alá tartozását. A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy - az elsőfokú bíróság álláspontjával egyezően - a 2014. évi XXXVIII. törvény 11.§ (1), (2), (3) bekezdésében, illetve a 4.§ (1) bekezdésében írtakra figyelemmel konjunktívák a feltételek az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségére vonatkozó kikötések tisztességességére vonatkozóan, azok közül egynek hiánya is a kikötés tekintetében a kereseti kérelem elutasítását eredményezi. A Törvény 4.§ (1) bekezdésében írt elvek konjunktívák, azok vizsgálatát illetően előírt logikai sorrend nincsen, de az felállítható. Lehetőség van arra is - miként azt az elsőfokú bíróság is tette –, hogy egyes elveket kiemeljen (például átláthatóság, egyértelmű és érthető megfogalmazás elve).

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253.§ (3) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül.

16.Gf.40.128/2015/5.

Az elsőfokú bíróság részletesen, pontosan rögzítette a perrel érintett ÁSZF-ek és egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltételek szövegét, azok általános lényegi részeit kiemelve a Fővárosi Ítélet tábla az alábbiakra mutat rá:

Helytálló az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy a feltételeknek való megfelelés vizsgálatánál elegendő egy feltételnek való meg nem felelés megállapítása, amennyiben egy feltételnek nem felel meg a perben hozott szerződési feltétel, úgy a további feltételeket már nem kell vizsgálni. Az elsőfokú bíróság kellően indokolta, hogy elsődlegesen az átláthatóság elvének való megfelelést vizsgálta, tekintettel a 2/2014. (VI.16.) PJE határozatra, mely az Európai Unió Bírósága C-26/13. számú ítéletében foglaltakra is figyelemmel volt. A Kúria által kifejtettek szerint az egyoldalú kamatemelést, költségemelést és díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés nem felel meg az átláthatóság elvének, ha a fogyasztó nem láthatta előre, hogy milyen feltételek teljesülése esetén, milyen mértékben kerülhet sor további terhek rá történő áthárítására.

Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, ha a tulajdonjog megszerzéséért ténylegesen kifizetett bruttó vételár „bármilyen okból” történő eltérése okot adhat a szerződés módosítására, akkor ez a kikötés nem felel meg az átláthatóság és az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének. A fogyasztó sem a szerződés megkötésekor, sem a változás bekövetkeztekor nem láthatta át, hogy a felperes mely esetben és milyen mértékben él a díjmelés lehetőségével, a díjmelés mértéke nem kalkulálható. A kikötés nem határozza meg azt sem, hogy a körülmény változása milyen módon, mértékben hat a díjmelésre. A módosítás indokoltsága, mértékének megfelelése sem ellenőrizhető. Az elsőfokú bíróság a 2/2012. (XII.10.) PK vélemény 4. pontja helytálló felhívásával vizsgálta ezen kikötések tisztességtelenségét, és helytállóan állapította meg ezen kikötések (tényállás 1-11., 43-56. alatti ÁSZF-ek 23. pontja első fordulata, a 18-28. szám alatti ÁSZF 21. pont első fordulata, az 57-62. szám alatti ÁSZF 24. pontja első fordulata, a 29-42. és 98. alatti ÁSZF-ek 20. pontja első fordulata, a 64-66. szám alatti ÁSZF-ek 13. a) pont első fordulata, a 94-97. szám alatti ÁSZF-ek 12.3. a) pont első fordulata) tekintetében, hogy azok nem minősülnek tisztességesnek és érvényesnek.

Helytálló volt az elsőfokú bíróság álláspontja a tényállás további, kereseti kérelem tárgyát képező részletesen felsorolt pontjai, a referencia kamatláb változása miatti egyoldalú változtatásra lehetőséget adó általános szerződési feltételek és egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltételek tekintetében is. Ezek a kikötések is a 2014. évi XXXVIII. törvény hatálya alá tartoznak.

Nem fogadható el felperes azon álláspontja, mely szerint a 2/2012. PK véleményben kifejtetteknek az ÁSZF-ek megfelelnek, mert a kamatszint egy meghatározott változó viszonyítási alaphoz, referencia kamathoz való kötése nem minősül egyoldalú szerződésmódosítási jogosultságnak, a referencia kamat alkalmazása mintegy automatizmust eredményez, nem következik be egyoldalú szerződésmódosítás, a referencia kamatláb a felperestől, illetőleg a felperesi cégcsoporttól független, a BUBOR-hoz kötött, meghatározott a kamatperiódus is, a legkisebb kiigazítási mérték is.

Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, az automatizmus csak látszólagos, a felperes „jogosult volt a módosításra”, „módosíthatta a díjat”, másrészt a referencia kamatváltozáshoz kötött hiteldíj módosításon túlmenően a teljes szerződési kikötések további alpontokban további körülményekre utalnak, azaz az ok-listára, mely alapján a felperes a referencia kamat változásán túlmenően egyéb okokból is jogosult volt az egyoldalú szerződésmódosításra.

A lízingdíj emelés az ok-lista pontjainak együttes hatásaként következhet be, a fogyasztó számára is egységes egészként jelenik meg a teljes szerződés feltétel. Ugyanakkor amennyiben a lízingdíj

16.Gf.40.128/2015/5.

módosításra feljogosító szerződési feltétel akár egy elemében is tisztességtelen, így érvénytelen, az a teljes szerződési feltétel érvénytelenségéhez vezet. Nem volt helytálló felperesnek a részleges érvénytelenségre vonatkozó hivatkozása sem, a lízingdíj változtatására okot adó körülmények együttesen értékelendők, a szerződési feltételeket egységben, egészként kell értelmezni. A felperes által hivatkozott 2014. július 14. és 16-ai szakmai tanácskozás álláspontjáról szóló emlékeztető csupán az ok-listában szereplő, több rendelkezéssel összefüggésben hivatkozott felsorolt feltételek tisztességességének részbeni megállapíthatóságára, akkor, ha az ÁSZF rendelkezése világos, érthető és átlátható. Egy kikötés azonban vagy világos, érthető, átlátható, vagy nem felel meg ezen követelményeknek, így ezen esetben kizárt a tisztességesség részbeni megállapítása. Amennyiben a per tárgyát képező kikötések az átláthatóság, egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének nem felelnek meg, valóban szükségtelen további feltételek meglétét is vizsgálni.

Osztotta a Fővárosi Ítéltábla az alperes fellebbezési ellenkérelmében kifejtetteket abban a körben, hogy a felperes által alkalmazott „... alapkamat”, illetve „... referenciakamat” sem jelent automatizmust az általános szerződési feltételekben, mivel előbbiekre felperesnek közvetlen ráhatása lehet, azok nem a felperestől teljesen függetlenül alakulnak.

A fentebb írtak kiemelése mellett a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját egyebekben is helytállónak ítélte, így az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78.§ (1) bekezdése és 239.§-a alapján kötelezte a pereszes felperest az alperes javára fellebbezési perköltség megfizetésére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) és (6) bekezdése figyelembevételével az alperes javára mérsékelt összegű, jogi képvisellel felmerült ügyvédi munkadíjat megállapítva.

Budapest, 2015. április 7. napján

Dr. Molnár József s. k.
előadó bíró

Dr. Gál Judit s. k.
a tanács elnöke

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Gesztési Diana
tisztviselő